

Nederlandse **PRIVACY AWARDS**

Nederlandse Privacy Awards 2021

Juryrapport

Tijdens de Nationale Privacy Conferentie van Privacy First en ECP zijn op 28 januari 2021 de [Nederlandse Privacy Awards](#) uitgereikt.

De Nederlandse Privacy Awards bieden een podium aan bedrijven en overheden die Privacy zien als een kans zien om zich positief te onderscheiden en privacyvriendelijk ondernemen en innoveren tot norm te maken. Deze Awards worden jaarlijks door Privacy First uitgereikt op de Europese Dag van de Privacy.

Categorieën

Er zijn 4 categorieën waarvoor inschrijvingen genomineerd konden worden:

1. categorie Consumentenoplossingen (van bedrijven voor consumenten)
2. categorie Bedrijfsoplossingen (binnen een bedrijf of business-to-business)
3. categorie Overheidsdiensten (van de overheid voor burgers)
4. Aanmoedigingsprijs voor een baanbrekende technologie of persoon.

Genomineerden

Ook dit jaar heeft zich weer een groot aantal hoogwaardige inzenders voor deelname aan de Nederlandse Privacy Awards aangemeld. Na een eerste selectie en een reeks contacten met de betreffende organisaties heeft de onafhankelijke vakjury de volgende genomineerden bepaald, in willekeurige volgorde:

- 1. FCInet en Ministerie van J&V met Ma³tch**
- 2. Ministerie van VWS met Coronamelder**
- 3. NLdigital met Data Pro**
- 4. Roseman Labs met Secure Multiparty Computation (Cranmera)**
- 5. Simple Analytics met Simple Analytics**
- 6. NKey met NKey.store**
- 7. Schluss met Schluss**
- 8. STER met Contextual targeting**
- 9. 4MedBox met 4LifeSupport**

Tijdens de Nationale Privacy Conferentie hebben alle genomineerden zichzelf middels pitches aan de jury en het digitale publiek gepresenteerd. Vervolgens zijn de Nederlandse Privacy Awards uitgereikt.

De winnaars van de Nederlandse Privacy Awards 2021 zijn:

- **STER** (categorie *Consumentenoplossingen*)
- **NLdigital** (categorie *Bedrijfsoplossingen*)
- **FCInet & Ministerie van J&V** (categorie *Overheidsdiensten*)
- **Schluss** (*Aanmoedigingsprijs*).

Hieronder volgt een korte toelichting van de jury bij alle genomineerden en de winnaars:

STER **WINNAAR** (*Consumentenoplossingen*)

Reclame zonder opslag van persoonsgegevens, contextual targeting: werking bewezen

De Stichting Ether Reclame, beter bekend als de STER, heeft als één van de eerste organisaties in Nederland afscheid genomen van het gangbare model om advertenties aan te bieden op basis van informatie die via cookies verzameld wordt. De STER heeft een procedure ontwikkeld die alleen nog maar gebruik maakt van de betreffende informatie op de bezochte webpagina. Er worden in het geheel geen persoonlijke gegevens meer verzameld (gegevens zoals browserversie, IP-adres en click-through gedrag). Adverteerders leveren bij de STER hun te plaatsen advertenties in. Die advertenties worden geplaatst op basis van het door de STER ontwikkelde protocol dat gebaseerd is op een aantal eenvoudige categorieën. Die categorieën zijn verbonden aan de informatie die getoond wordt, zoals een tv-programma dat door iemand opgevraagd wordt. Het protocol is in de afgelopen periode opgebouwd en verfijnd en werkt nu naar behoren.

Op deze wijze slaat STER een aantal vliegen in één klap. Allerbelangrijkste: uit de eerste toepassingen blijkt dat deze aanpak voor adverteerders ten minste net zo effectief is als de oude, op cookies gebaseerde manier. Ten tweede, de aanpak haalt partijen uit de keten weg. Databrokers die in het oude systeem een rol vervulden zijn nu overbodig geworden. Buiten de financiële winst die dit voor de keten oplevert, voorkomt het ook dat gegevens bij partijen terechtkomen die daar eigenlijk niets mee te maken hebben. En ten derde, STER houdt de advertentiecampagnes in eigen hand. Daarmee is STER een terechte winnaar van de Nederlandse Privacy Awards. Het uitgewerkte concept is innovatief en het draagt bij aan bescherming van de privacy van burgers zonder dat deze daar moeite voor hoeven te doen. STER onderzoekt ook de mogelijkheden om de aanpak breder in te zetten. Ook dat is innovatie die de jury toejuicht.

In die zin is de aanpak van STER ook een gefundeerd weerwoord tegen de datagraaiende grootmachten op de markt. Want STER toont hiermee aan dat dit eindeloos verzamelen van persoonsgegevens helemaal niet nodig is om je boodschap goed terecht te laten komen, of die nu commercieel of ideëel is.

Het had eventueel ook als Business-to-Business inzending kunnen meedingen, maar het directe belang van de consumenten maakte dat voor deze categorie is gekozen.

NLdigital **WINNAAR** (*Bedrijfsoplossingen*)

Organisatorisch vernieuwend en praktisch toepasbaar: Data Pro

Vaak hebben inzendingen voor de Privacy Awards betrekking op technische innovaties. Bij Data Pro is niet de techniek, maar de aanpak vernieuwend. Data Pro richt zich vooral op de verwerkers en niet op de verantwoordelijken en heeft concrete invulling gegeven aan AVG-verplichtingen door afspraken. Daarmee kunnen verwerkers afspraken sneller, praktisch en voldoende zorgvuldig maken en zijn ze daar ook toetsbaar op. Veel bedrijven verlenen diensten door het beschikbaar stellen van applicaties, waarbij dataverwerking aan de orde is. En dat vereist verwerkersovereenkomsten, die niet voor elke organisatie eenvoudig toepasbaar zijn. Het invullen van het bijbehorende statement leidt tot een passende verwerkersovereenkomst voor opdrachtgevers.

Data Pro is een praktisch toepasbaar instrument, bruikbaar voor de doelgroep: ICT bedrijven die in opdracht van anderen data verwerken. Centraal staat de gedragscode Data Pro, opgesteld als uitwerking van art. 28 van de AVG, met en door de deelnemers/leden (600), goedgekeurd door de Autoriteit Persoonsgegevens en leidend tot een openbaar raadpleegbare certificering.

FCInet & Ministerie van J&V **WINNAAR** (*Overheidsdiensten*)

Ma³tch, privacy op de agenda van de overheid: innovatieve dataminimalisatie

Ma³tch is innovatieve, privacy *enhancing* techniek, die nu het ministerie van Justitie en Veiligheid helpt bij het bestrijden van (internationale) criminaliteit. Zo kunnen de Financial Criminal Investigation Services (FCIS) beveiligd en gepseudonimiseerd datasets delen op nationaal niveau (FIU-Nederland en de FIOD), maar ook in internationaal verband. Ma³tch is een technologie die ondersteunt/afdwingt dat betrokken partijen per gegevensveld een zorgvuldige afweging kunnen maken. Dit kan zowel over de vraag welke gegevens ze willen vergelijken en op basis van welke voorwaarden. Dit zorgt er voor dat partijen de infrastructuur zo kunnen inrichten dat technisch kan worden afgedwongen dat alleen op rechtmatige basis gegevens worden uitgewisseld.

Via hashing versleutelt organisatie A (bundels van) persoonsgegevens op een zodanige wijze dat een ontvangende partij B de mogelijkheid heeft te controleren of een persoon die bij organisatie B bekend is ook bij organisatie A bekend is. Pas als blijkt dat er een match is (omdat de lijst van bekende personen in gehashte vorm van organisatie B wordt uitgedraaid tegen de lijst van personen in de opgestuurde lijst) vindt de vervolgstap plaats waarbij ook daadwerkelijk informatie over de betreffende persoon door organisatie B bij organisatie A wordt opgevraagd. De check vindt plaats in een beveiligde decentrale omgeving, waardoor organisatie A niet weet of er sprake

is van een hit of niet. De techniek voorkomt daarmee het onnodig kennisnemen van persoonsgegevens in het kader van vergelijkingen.

Deze techniek biedt bredere mogelijkheden voor toepassing. Dit was ook een belangrijke reden voor de inzending: de techniek kan worden hergebruikt in heel veel andere organisaties en systemen. De open source code laat zien hoe het werkt, hergebruik op veel terreinen is mogelijk en wordt aangemoedigd. De jury heeft dit initiatief mede daarom beoordeeld als een goede investering in privacy door de overheid, waaruit ook blijkt dat privacy daar echt op de agenda staat.

Schluss **WINNAAR** (*Aanmoedigingsprijs*)

Schluss meldde zich voor de Privacy Awards in 2021 voor de derde keer aan. Dat is niet de reden voor de Aanmoedigingsprijs, ook al kan het anderen stimuleren om vol te houden.

De reden is dat het een heel mooi initiatief is, gericht op eigen beheer van persoonsgegevens. De particuliere gebruiker krijgt in de vorm van een App een kluis voor zijn/haar persoonsgegevens, van medisch tot financiële en andere gegevens. De gebruiker bepaalt zelf wie of welke organisatie inzage in de gegevens krijgt. De anderen die inzage krijgen in de gegevens hoeven deze gegevens niet meer zelf op te slaan, is het idee. De organisatie Schluss krijgt ook geen inzage in wie de app gebruikt, zij faciliteert alleen. De technologie die open source is garandeert transparantie over de werking van de app.

Het is de prestigieuze Aanmoedigingsprijs geworden, omdat het nog in een betaversie leeft. Wel zijn er veelbelovende trajecten opgestart met de Volksbank en een pilot in samenwerking met het Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie. Vanuit de missie “Met Schluss bepaal jij, en alleen jij, wie wat van jou mag weten” is gekozen voor de organisatievorm van een coöperatie. Ook dit element sprak de jury aan. Met deze nationale Aanmoedigingsprijs hoopt de jury de initiatiefnemers aan te moedigen om op de ingeslagen weg door te gaan en partijen over te halen om samen met Schluss op te trekken.

Ministerie van VWS **GENOMINEERD**

De CoronaMelder: noodzakelijk kwaad, maar zorgvuldig gerealiseerd

Waar overheden de noodzaak zien om persoonsgegevens op grote schaal te verwerken, leidde dit in het verleden vaak tot gefixeerde aandacht op het doel, waarbij meer dan eens onnodig inbreuk op de privacy werd gemaakt. Dit heeft meer dan eens geresulteerd in nadelige gevolgen voor de betrokkenen.

Het aanbieden van de CoronaMelder kent een tumultueuze geschiedenis waarbij voornamelijk de mogelijke invloed op de privacy van gebruikers uitvoerig in de media is behandeld. De aandacht die op de app werd gevestigd vormde een aanvullende uitdaging voor de jury om de inzending van het Ministerie van VWS

objectief te beoordelen. Het aanbieden van een app die in potentie jou als burger door de overheid dag en nacht kan volgen blijft toch ergens 'invasief' voelen. Om de objectiviteit te bewaken heeft de jury heel bewust geen oordeel geveld over twee onderliggende vragen:

1. De vraag of de (deze of een andere) CoronaMelder een noodzakelijke voorziening was of is en
2. of deze echt bijdraagt aan de oplossing, zodanig dat dit onafhankelijk valt vast te stellen.

Maar, ervan uitgaande dat een dergelijke app een waardevolle bijdrage levert in de bestrijding van COVID-19, moet opgemerkt worden dat dit een voorbeeld is vanuit de overheid waarmee zij aantoont in staat te zijn om op een behoorlijk zorgvuldig wijze de rechten en vrijheden en de persoonlijke levenssfeer van de gebruikers in acht te nemen. Deze app heeft meerdere waarborgen getroffen om de identiteit van de personen die de app wel gebruiken, niet aan de overheid bekend te maken. De app richt zich louter op het geven van een technische waarschuwing wanneer zij een mogelijk risico (hebben ge)lopen of dat kunnen zijn voor anderen die de app ook gebruiken.

Daarnaast maakt de app gebruik van de open source systematiek. Alhoewel open source op zichzelf geen verplichting is om zorgvuldig met privacy om te gaan, leidt dit vaak wel tot inhoudelijke openheid over de verwerking van persoonsgegevens binnen een toepassing. De jury juicht dit toe, maar ziet ook dat er nog geen sprake is van volledige openheid. Mogelijke kwetsbaarheden zijn mede daardoor niet 100% inzichtelijk. Volgens de technische experts in de jury zijn er ook (openbare en onderbouwde) aanwijzingen dat dit kan leiden tot nu nog niet onderkende risico's.

Over het geheel genomen is dit naar oordeel van de jury een heel goed voorbeeld van hoe de overheid, landelijk, regionaal en lokaal door gebruik te maken van *privacy by design* een invasieve applicatie kan aanbieden, maar tegelijkertijd wel de privacy hoog in acht neemt. De nominatie onderbouwt ook dat de jury zulke zorgvuldigheid ten zeerste aanmoedigt.

Roseman Labs

GENOMINEERD

Roseman Labs heeft positieve indruk gemaakt op de jury door reeds bestaande ideeën te vertalen naar een op Secure Multiparty Computation (MPC) gebaseerde Engine: Cranmera. De essentie hiervan is, eenvoudig uitgelegd, dat op een veilige manier (persoons)gegevens kunnen worden bewerkt, waarbij de gegevens zelf worden versleuteld, maar de gegevens zelf nog wel anoniem kunnen worden bewerkt. Dit leidt tot een slimme combinatie van beveiliging en transparantie.

Een bijkomend voordeel van deze techniek is dat data niet centraal verzameld hoeft te worden om, via verwerking, tot de gewenste resultaten te komen. In plaats daarvan 'komt de rekenmachine' naar de plek waar persoonsgegevens zoveel mogelijk horen te blijven; de Bron. Of dat nu bij de betrokken persoon zelf is of in een database.

In Nederland werken TU/e, CWI en TNO mee aan de verdere wetenschappelijke ontwikkeling van deze technologie. Roseman Labs heeft hun MPC engine ontwikkeld (Cranmera), waarbij de focus ligt op en de meerwaarde wordt gecreëerd door zich te richten op performance en schaalbaarheid in relatie tot huidige aanbieders en daarmee de toepasbaarheid van deze technologie willen vergroten.

Roseman Labs is momenteel het product verder aan het ontwikkelen zodat het product de fase bereikt dat het volwassen op de markt kan. Die stappen lijken wel haalbaar, maar vragen nog de nodige inspanning en investering. Hierdoor kwam de jury tot het toekennen van deze welverdiende nominatie, maar niet de hoofdprijs.

Simple Analytics

GENOMINEERD

Organisaties met een website willen graag over statistieken beschikken om de effectiviteit van hun bezoekers, content en beeld vast te stellen. Hiervoor gebruiken zij veelal een aanbieder die gratis een tool aanbiedt waarmee het zoekgedrag en hash van gebruikers worden geregistreerd. Deze laatste gegevens worden door de aanbieder van de gratis software gebruikt voor volstrekt andere doelen dan de eigenaar van de website vaak wenst.

Simple Analytics biedt een alternatieve dienstverlening waarmee geen tracking plaatsvindt en de privacy van de gebruiker wordt gerespecteerd. De statistische gegevens zijn volstrekt anoniem en eigendom van de webeigenaar. Het verdienmodel is dat het een betalende dienst is waarmee al snel grote klanten konden worden aangetrokken die bewust kiezen voor een privacyvriendelijke website waar geen tracking plaatsvindt.

Op dit moment is de applicatie nog geen open source, maar het doel van Simple Analytics is dit op termijn wel mogelijk te maken waardoor het volkomen transparant is voor de markt en gebruikers. Het verdienmodel zal dan ook aangepast moeten worden.

Deze jonge ondernemer laat zien dat je privacy een centrale plek kunt geven in de ontwikkeling van je product. De jury hoopt dat de nominatie van Simple Analytics een stimulans is voor hem om de volgende stap in de ontwikkeling te zetten. Voor een Award is het nog te vroeg, maar van Simple Analytics gaan we zeker nog horen!

NKey

GENOMINEERD

NKey is een protocol dat gebruikt kan worden door consumenten voor het veilig verstrekken van hun persoonsgegevens via websites en/of webapplicaties. Het protocol wordt gebruikt door ontwikkelaars voor het bouwen van web-oplossingen waar persoonsgegevens worden verzameld voor bijvoorbeeld transacties in een webshop. De dataset en verwerking zijn in overeenstemming met het doel en grondslag. Daarnaast worden de risico's geminimaliseerd doordat er een minimale hoeveelheid persoonsgegevens wordt verwerkt en opgeslagen.

NKey zet de klant centraal in het verstrekken van zijn persoonsgegevens. Eenmalig plaatst deze zijn persoonsgegevens op een centrale locatie waar de geëncrypte data beveiligd worden opgeslagen. Vervolgens bepaalt hij aan wie welke gegevens worden verstrekt om deze te verwerken voor bijvoorbeeld een transactie. Het proces van verstrekking vindt veilig en geautomatiseerd plaats.

NKey is een startup bedrijf van een ervaren ondernemende web-ontwikkelaar. De toepassing is in het eindstadium van ontwikkeling en is in een testfase waarna het kan worden uitgerold. De jury is onder de indruk van de jonge ondernemer die privacy een centrale plek geeft en daarmee laat zien dat techniek uitstekend kan worden aangewend voor privacyvriendelijke oplossingen. De jury hoopt dat de nominatie van NKey een stimulans is voor klanten en investeerders om de volgende stap in de ontwikkeling te zetten. Voor een Award is het nog te vroeg, maar voor NKey is dit een start voor een mooie toekomst!

4MedBox

GENOMINEERD

Met 4LifeSupport biedt 4MedBox een veilige plek om persoonsgegevens op te slaan en te onderhouden, alsmede deze ter beschikking te stellen nadat de gebruiker hier expliciet toestemming voor heeft gegeven. Waar 4LifeSupport zich in wil onderscheiden is dat de betrokkene volledige controle heeft over wat er met zijn/haar gegevens gebeurt. De ambitie is dat gebruikers in de toekomst zelfs de mogelijkheid krijgen om zelf geselecteerde gegevens aan commerciële partijen te verkopen. 4LifeSupport zet de verhouding tussen bron en betrokkene hiermee in een nieuw daglicht. Het individu, de persoon, wordt als bron en bepaler beschouwd, die bepaalt welke partijen, professionals of anderen toegang tot de gegevens verkrijgen. Door het zelfbeschikkingsprincipe dat in het platform is verwerkt stelt het individuen in staat om vervolgens naar eigen inzicht te bepalen wat er met hun data gebeurt.

Het kan wat van mensen vragen qua handigheid, begrip en inzicht, maar kan daardoor ook veel bieden op het vlak van zelfregie. Tegelijk kan dit de doelgroep beperken, omdat de gebruiker niet altijd in staat zal zijn om de gevolgen van gemaakte keuzes binnen het platform te overzien. Als aandachtspunt geeft de jury graag mee: de gebruiker krijgt hiermee weliswaar serieus veel regie, maar de risico's voor minder 'regievaardige' gebruikers vragen dan ook voldoende aandacht.

4LifeSupport staat nog aan het begin van een proces en vraagt nog uitwerking op diverse onderdelen. De jury beoordeelt de aanpak en vorderingen echter als voldoende om tot genomineerde te worden benoemd, een aanmoediging op zich.

Alle inzendingen zijn allereerst gescreend op de volgende aspecten:

Waardering van privacy

De Nederlandse Privacy Awards zijn gericht op een positieve(re) waardering van gegevensbescherming. Het product, proces of dienst levert hierop merkbare toegevoegde waarde.

Maatschappelijke impact

In hoeverre draagt het product, proces of dienst merkbaar bij aan de privacybescherming van de consument/gebruiker/burger? Staat de betrokkene hierin centraal? Welke maatschappelijke waarde wordt hiermee ondersteund? Is daarbij aandacht voor ethische aspecten en de maatschappelijke impact?

Innovatief vermogen

Is of biedt het product, proces of dienst een noviteit op privacygebied en heeft het zich in de markt nog niet uitgebreid technisch en/of commercieel bewezen? Is het voldoende innovatief en onderscheidend van bestaande commerciële producten of diensten of maatschappelijke dienstverlening?

Zelfredzaamheid

Is het product, proces of dienst binnen een reële termijn (ca 3 jaar) economisch realiseerbaar? Is er een businessmodel? Bij overheidsgerelateerde inzendingen: is er voldoende politiek, bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak (te realiseren)?

Risicoanalyse

Is voor het product, proces of dienst een risico-analyse uitgevoerd (uitgaande van de (beoogde) verwerking)? Zijn daarbij waar nodig mitigerende maatregelen genomen? Welke?

Ten aanzien van de inzendingende organisatie:

Privacyverantwoordelijke

Heeft de inzendingende organisatie een FG (als dit verplicht is) of is er een privacy-adviseur?

Privacy policy

Wordt een privacy policy gecommuniceerd en toegepast wanneer persoonsgegevens worden verwerkt?

Privacy awareness

Is privacy awareness herkenbaar in de beginselen van de organisatie? In hoeverre worden stakeholders betrokken bij ontwikkeling, ontwerp en uitvoering?

De juryleden hebben ook een of meer interviews en demonstraties van en met alle genomineerden georganiseerd. Om objectiviteit te borgen, was het niet toegestaan als jurylid een deelname te beoordelen van - of met directe betrokkenheid van - de eigen organisatie.

Jury Nederlandse Privacy Awards

De jury van de Awards bestaat uit onafhankelijke privacy-experts uit diverse sectoren:

- Wilmar Hendriks (juryvoorzitter), oprichter Control Privacy (tevens lid Raad van Advies Privacy First)
- Paul Korremans, partner Comfort-IA, consultant en functionaris gegevensbescherming (tevens bestuurslid Privacy First)
- Ancilla van de Leest, bestuursvoorzitter Privacy First
- Marc van Lieshout, managing director iHub, Radboud Universiteit Nijmegen
- Melanie Rieback, CEO en co-founder Radically Open Security
- Nico Mookhoek, privacy jurist en oprichter DePrivacyGuru
- Alex Commandeur, senior adviseur BMC Advies
- Rion Rijker, privacy- en informatiebeveiliging expert, IT-jurist, partner Fresa consulting.

Privacy First organiseert de [Nederlandse Privacy Awards](#) met steun van Stichting Democratie & Media en The Privacy Factory, in samenwerking met ECP.

Over Privacy First

Privacy First is een onafhankelijke stichting met als doel het behoud en de bevordering van het recht op privacy, waaronder:

- Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer
- Bescherming van persoonsgegevens
- Vertrouwelijke communicatie
- Lichamelijke integriteit.

Privacy First heeft als doel deze rechten op een gedegen manier te laten vastleggen in de wet en treedt hierin actief op in de vorm van politieke lobby, juridische actie en rechtszaken, advisering, campagnes en evenementen voor het grote publiek.

Den Haag, 28 januari 2021; 17:00u.

